

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 244.128 van 2 april 2019
in de zaak A. 227.091/X-17.408.**

**GEMEENTERAADSVERKIEZING VAN 14 OKTOBER 2018 TE
KORTEMARK**

In zake: 1. Tim DE WEERDT
 2. Ann DEVISSCHERE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Bram Van Den Berghe en Jürgen Vanpraet
 kantoor houdend te 8820 Torhout
 Oostendestraat 306
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Met een verzoekschrift, ingediend op 31 december 2018, stellen Tim Deweerdt en Ann Devisschere beroep in tegen het arrest van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen van 21 december 2018 waarbij hun bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezing van 14 oktober 2018 te Kortemark ongegrond wordt verklaard.

Inzonderheid wordt gevraagd, in hoofdde, dat de verkiezing gedeeltelijk ongeldig wordt verklaard en vastgesteld wordt dat een zetel van lijst N-VA aan Ann Devisschere toekomt, ondergeschikt, dat “een *in globo* hertelling van het telbureau 2” wordt bevolen en dat, in uiterst ondergeschikte orde, “een gehele hertelling van de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 te Kortemark” wordt bevolen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen heeft het administratief dossier ingediend.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 maart 2019.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jürgen Vanpraet, die verschijnt voor de verzoekende partijen, is gehoord.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Er zijn bij de gemeenteraadsverkiezing van 14 oktober 2018 te Kortemark 23 gemeenteraadszetels te begeven. Acht lijsten nemen aan de verkiezing deel, waaronder lijst 2 N-VA, die twee zetels behaalt, en lijst 8 CONTENT, die één zetel behaalt.

Lijst 2 N-VA verwerft één stem meer dan lijst 8 CONTENT, namelijk 860 tegen 859. Hierdoor is de drieëntwintigste zetel naar lijst 2 N-VA gegaan. Indien lijst 2 N-VA één stem minder had behaald en beide lijsten 859

stemmen zouden hebben gescoord, zou de drieëntwintigste zetel overeenkomstig artikel 166 van het decreet van 8 juli 2011 ‘houdende de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen [...]’ (hierna het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011) naar lijst 8 CONTENT zijn gegaan, zijnde de lijst waarop de kandidaat voorkomt die onder de kandidaten van wie de verkiezing in het geding is, de meeste stemmen heeft verkregen.

Eerste verzoeker en tweede verzoekster bezetten respectievelijk de eerste en de tweede plaats op lijst 8 CONTENT. Eerste verzoeker is verkozen tot gemeenteraadslid, tweede verzoekster zou dat ook zijn als lijst 2 N-VA één stem minder had verkregen.

Zij dienen op 13 november 2018 bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bezwaar in “tegen de gemeenteraadsverkiezingen in Kortemark van 14 oktober 2018 en tot gedeeltelijke ongeldig verklaring van deze verkiezing”. Zij voeren aan dat in telbureau 2 ten onrechte een betwistbare stem voor N-VA is geldig verklaard.

In zijn arrest van 21 december 2018 verklaart de Raad voor Verkiezingsbetwistingen het bezwaar ongegrond omdat “uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan” niet blijkt dat L. R., getuige voor lijst 8, een schriftelijke opmerking zou hebben laten opnemen in het proces-verbaal van de telverrichtingen van telbureau G2. Gemotiveerd wordt ook:

“Daarbij is het niet dienstig het desbetreffend origineel proces-verbaal van de telverrichtingen (Formulier G61aN) van telbureau G2 op te vragen, gezien gebeurlijke opmerkingen uiteraard dienen gemaakt te worden in openheid naar alle bureauleden en alle (andere) getuigen die er – in voorkomend geval – dan ook op kunnen repliceren; bovendien is bij latere opmerkingen, na afsluiten van het proces-verbaal van de telverrichtingen, het tijdstip van deze opmerkingen onzeker.”

Vervolgens verklaart de Raad voor Verkiezingsbetwistingen de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing in de gemeente Kortemark geldig.

IV. Onderzoek van het beroep

Uiteenzetting van verzoekers

4. Verzoekers voeren in een “eerste en enige middel” de schending aan van de artikelen 140 en 155, § 3, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Zij leggen uit dat in telbureau 2 een twijfelachtig stembiljet ten voordele van N-VA ten onrechte geldig werd verklaard. Op het stembiljet werd het bolletje gekleurd bij N-VA (bovenaan), maar werd ook een kruis geplaatst naast een naam. Dit kruis is een ‘teken’ of ‘tekst’ in de zin van artikel 155, § 3, 3°, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 en dus ongeldig. Het maakt de kiezer ook herkenbaar. Minstens is de kiesintentie van de betrokken kiezer niet langer bewezen:

“Zo kan het kenteken er geplaatst zijn met de bedoeling om alsnog ongeldig te stemmen, kan het kenteken op het stembiljet geplaatst zijn met de bedoeling om aan meerdere kandidaten stemmen te verlenen, kan het kenteken op het stembiljet geplaatst zijn om aan te tonen dat de betrokken kiezer zich heeft vergist en zijn initiële stemkeuze wilde annuleren, etc.”

Voorts wordt toegevoegd dat L. R., getuige van lijst 8 CONTENT, wel degelijk vóór de sluiting van de telverrichtingen en vóór het ondertekenen van het proces-verbaal een schriftelijk bezwaar heeft geuit ten aanzien van de bewuste stem. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen oordeelde volgens verzoekers dan ook “onterecht [...] dat er bij gebrek aan bezwaar dat opgenomen is op (de afgedrukte kopie en scan van) het proces-verbaal dat zich in het dossier voor de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bevindt, geen onderzoek dient te gebeuren naar de geldigheid van de betwiste stem”.

Beoordeling

5. Nadat de Raad van State zich de (twee) originele processen-verbaal van de telverrichtingen van telbureau G2 heeft laten voorleggen, is

vastgesteld dat op één ervan de getuige van lijst 8 CONTENT, L. R., bij zijn handtekening de vermelding “zie achterzijde” plaatste. Achteraan het proces-verbaal staat de volgende door L. R. geschreven en gehandtekende verklaring:

“Wij betwisten de geldigheid van een stem voor de NVA omdat de stem niet volgens de wettelijke bepalingen werd uitgebracht om als geldige stem te kunnen aanvaard worden. Er staat duidelijk een kruis naast de kolom waar de voorkeursstemmen dienen aangebracht te worden.”

6. In de gegeven omstandigheden, en aangezien de beoordeling van de betrokken stem, die met toepassing van artikel 155, § 5, vierde lid, van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 “in een aparte verzegelde enveloppe” is gestoken, beslissend is voor de toewijzing van de drieëntwintigste gemeenteraadszetel, is er naar het oordeel van de Raad van State wel degelijk reden tot een onderzoek van de betrokken stem.

Het bestreden arrest dat weigert het stembiljet te onderzoeken bij gebrek aan een schriftelijke opmerking van de getuige voor de lijst van verzoekers in het proces-verbaal van de telverrichtingen van telbureau G2, wordt bijgevolg vernietigd.

7. Alsnog overgaand tot het onderzoek van het bewuste stembiljet, stelt de Raad van State vast dat het vakje van de lijststem boven de kandidatenlijst van lijst 2 N-VA rood gekleurd is en dat achter de naam van de lijsttrekker een rood kruisje is aangebracht; het bolletje vóór zijn naam is niet gekleurd.

8. Blijkens artikel 140 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 kan een kiezer geldig stemmen door, onder meer, een lijststem in combinatie met een of meer naamstemmen binnen dezelfde lijst uit te brengen. Het stemmerk, aldus het tweede lid, “zelfs op onvolmaakte wijze aangebracht, is geldig, tenzij het voornemen om het stembiljet herkenbaar te maken, duidelijk blijkt”.

Ook artikel 155, § 3, derde lid, 2°, wijst uit dat stembiljetten met een onvolmaakt stemmerk geldig zijn, tenzij het voornemen om het stembiljet herkenbaar te maken duidelijk blijkt.

Zijn volgens artikel 155, § 3, tweede lid, 3°, ongeldig, onder meer de stembiljetten “die de kiezer herkenbaar heeft gemaakt door er een teken, een tekst of een doorhaling op aan te brengen”.

9. Zoals de Raad van State het ziet, heeft de betrokken kiezer manifest voor lijst 2 N-VA gekozen. Hij heeft op de lijst een lijststem uitgebracht en ook een eenvoudig kruisje (X) geplaatst achter de naam van de lijsttrekker. Met dat kruisje heeft de kiezer zich kennelijk voor deze kandidaat uitgesproken. Het blijkt niet – laat staan nog “duidelijk” – dat hij zich daarmee kenbaar heeft willen maken en afbreuk heeft willen doen of heeft gedaan aan het stemgeheim. Het stemmerk mag onvolmaakt zijn aangebracht, het is niettemin geldig.

10. Het middel is ongegrond. Het verantwoordt niet de gevorderde gedeeltelijke ongeldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezing, of de gehele of gedeeltelijke hertelling van de stemmen.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het arrest van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen van 21 december 2018 waarbij het bezwaar van Tim Deweerdt en Ann Devisschere tegen de gemeenteraadsverkiezing van 14 oktober 2018 te Kortemark als ongegrond wordt verworpen.

2. De Raad van State verklaart de gemeenteraadsverkiezing van 14 oktober 2018 te Kortemark geldig.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twee april 2019, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Johan Lust